

Arkivhantering- uppföljning

Revisionsrapport nr 6 2024

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Johan Magnusson, tfn: 010 831 40 60, e-post: johan.magnusson@regionvarmland.se
Datum	2024-11-21
Diarienummer	Rev/24039
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

1. Inledning	4
Syfte och frågeställningar	4
Avgränsning.....	5
Revisionskriterier	5
Ansvarig nämnd.....	5
Metod.....	6
2. Granskningens resultat.....	7
3. Sammanfattande bedömning	8
4. Källor.....	10

1. Inledning

Region Värmlands revisorer ansvarar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har revisorerna utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2024" har revisorerna aktualiserat en granskning avseende styrning av arkivfrågor och arkivhantering i Region Värmland. Granskningen utgör en uppföljning av de delar som rör arkivhantering i den år 2022 genomförda; *Granskning av hantering av allmänna handlingar*.

Allmänhetens möjlighet till insyn i offentlig verksamhet genom att kunna ta del av allmänna handlingar är en viktig del av offentlighetsprincipen och en av hörnstenarna i den svenska demokratin. En förutsättning för att handlingar ska finnas tillgängliga är bland annat att det finns en fungerande arkivhantering och arkivvård, vilket i sin tur ställer krav på en god och ändamålsenlig styrning av arkivfrågorna.

Under 2022 genomförde Region Värmlands revisorer en granskning gällande hantering av allmänna handlingar. Av granskningen framkom bland annat att det fanns vissa brister då styrelse och nämnder inte hade upprättat dokument-/informationshanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, vilket är ett krav utifrån Arkivlag (1990:782). Med anledning av detta föreslogs att en granskning borde genomföras med fokus på Kultur- och bildningsnämndens styrning av arkivhanteringen utifrån sitt uppdrag som arkivmyndighet i Region Värmland, samt Regionstyrelsens och övriga nämnders arkivhantering.

Regionstyrelsen är från 2024-06-19 (RS/230435) arkivmyndighet och har ansvar i enlighet med vad som föreskrivs i arkivlagen (1990:782).

Syfte och frågeställningar

Syftet är att granska Regionstyrelsens styrning och tillsyn av arkivhanteringen utifrån sitt uppdrag som arkivmyndighet i Region Värmland, samt om Regionstyrelsen och övriga nämnder bedriver en ändamålsenlig arkivvård i enlighet med de krav som anges i arkivlagen.

Granskningen ska ge svar på följande revisionsfrågor:

- Har Regionstyrelsen, i egenskap av arkivmyndighet, tillsett att den fullföljer sina åtaganden i enlighet med arkivlagen?
- Har Regionstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig arkivvård av allmänna handlingar i enlighet med arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter?
- Har Regionstyrelsen och nämnderna nu upprättat dokument-/informationshanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, i enlighet med Arkivlagens krav?

Avgränsning

Granskningens objekt är i första hand arkivmyndigheten i Region Värmland; Regionstyrelsen, samt Hälso- och sjukvårdsnämnden, Kultur och bildningsnämnden, Kollektivtrafiknämnden, Regionala utvecklingsnämnden och Patientnämnden, i egenskap av ansvariga för arkivvården i sina respektive verksamheter.

Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen 2024.

Revisionskriterier

Granskningen ska utgå från Regionfullmäktiges beslut samt tillämplig lagstiftning, föreskrifter och nationella riktlinjer. Exempel är:

- Arkivlagen (1990:782)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Riksarkivets föreskrifter
- Arkivreglemente (RF 2024-06-19)

Ansvarig nämnd

I Region Värmland är Regionstyrelsen (från 2024-06-19) arkivmyndighet och har ansvar i enlighet med vad som föreskrivs i arkivlagen (§ 8). Fram till 2024-06-18 var Kultur- och bildningsnämnden arkivmyndighet för Region Värmland och hade då motsvarande ansvar.

I arkivlagen (§ 7) och i det av Regionfullmäktige, den 19 juni 2024 fastställda, arkivreglementet (RS/240559) anges att arkivmyndigheten ansvarar för följande uppgifter:

Arkivmyndigheten ska utöva tillsyn över att regionstyrelsen och övriga nämnder fullgör sina skyldigheter beträffande arkivbildningen och dess syften samt över arkivvård i regionen.

Arkivmyndigheten ger även myndigheterna råd i arkivfrågor.

Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även;

- allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och informationshantering,
- upprätta övergripande styrdokument avseende hur myndigheterna ska vårda och redovisa sina arkiv
- fatta beslut om hos vilken myndighet en upptagning för automatiserad behandling, som är tillgänglig för flera myndigheter, ska bilda arkiv,
- i mån av resurser ta emot och förvara enskilda arkiv under förutsättning att ett övertagande inte sker i strid med lagstiftningen.

Arkivmyndigheten ska utöver lagreglerade uppgifter även;

- allmänt följa utvecklingen inom arkiv- och informationshantering,
- upprätta övergripande styrdokument avseende hur myndigheterna ska vårda och redovisa sina arkiv
- fatta beslut om hos vilken myndighet en upptagning för automatiserad behandling, som är tillgänglig för flera myndigheter, ska bilda arkiv,
- i mån av resurser ta emot och förvara enskilda arkiv under förutsättning att ett övertagande inte sker i strid med lagstiftningen.

Av arkivreglementet framgår att Regionstyrelsen och övriga nämnder ansvarar för att dess arkiv vårdas i enlighet med arkivlagen, 4-6 §§. Regionstyrelsen och övriga nämnder ska även redovisa sitt arkiv. Detta innebär att Regionstyrelsens och övriga nämnders arkiv ska beskrivas och förtecknas och i övrigt vara organiserade för att underlätta utlämnande av allmänna handlingar.

Redovisningen ska innehålla:

- En arkivbeskrivning som anger vilka slag av handlingar som kan finnas i arkivet, hur arkivet är organiserat och hur nämndens organisation och arbetsuppgifter har sett ut
- En arkivförteckning som anger de handlingar som förvaras i nämndens arkiv
- En informationshanteringsplan som beskriver nämndens handlingar och hur dessa hanteras, samt gallringsfrister. Inför varje beslut om informationshanteringsplan ska nämnden samråda med arkivmyndigheten.

Metod

Granskningen har genomförts av Revisionskontoret i form av dokumentstudier och mail-intervju. Den Intervjuade har getts möjlighet att faktakontrollera innehållet.

2. Granskningens resultat

2.1 Har Regionstyrelsen, i egenskap av arkivmyndighet, tillsett att den fullföljer sina åtaganden i enlighet med arkivlagen?

I revisorernas granskning från 2022 framkom bland annat att det fanns vissa brister då styrelse och nämnder inte hade upprättat dokument-/informationshanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, vilket är ett krav utifrån Arkivlagen.

Arkivlagen (1990:782) och arkivförordningen (1991:446) innehåller grundläggande regler om arkiv hos kommunala och statliga myndigheter. Enligt 16 § arkivlagen får regionfullmäktige meddela föreskrifter om arkivvården inom regionen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet.

Våren 2023 beslutade regionfullmäktige att flytta över ansvaret som Region Värmlands arkivmyndighet från Kultur-och bildningsnämnden till regionstyrelsen (RS/230435). Som en följd av det flyttade ansvaret upprättades ett reviderat förslag till arkivreglemente (RS/240559) som fullmäktige fastställde den 19 juni 2024. I samband med revideringen gjordes även en översyn av reglementets övriga innehåll, och delar av mer detaljerad karaktär togs bort. Det ska nu tydligare framgå vad som är arkivmyndighets ansvar och vad som åligger de övriga nämnderna.

Regionstyrelsen i egenskap av arkivmyndighet fastställde under juni 2024 (RS/240560) en riktlinje som anger på en mer utförlig nivå vad som förväntas av styrelsen och övriga nämnder när det gäller att vårda sina arkiv. Riktlinjen tydliggör också styrelsens delade ansvar som arkivmyndighet och Regionstyrelse, samt hur ett överlämnande av en nämnds arkiv ska hanteras.

Arkivmyndigheten anger vidare i riktlinjen att det inom varje nämnds verksamhetsområde ska finnas en eller flera kontaktpersoner avseende frågor som rör arkivvård, beroende på verksamhetens beskaffenhet och storlek. Det är kontaktpersonen som i dialog med och på inrådan av arkivmyndigheten upprättar styrelsens och övriga nämnders arkivredovisning.

Arkivmyndigheten ställer också krav på att gallringsmöjligheter och export av elektroniska arkiv ska beaktas vid upphandling av system.

2.2 Har Regionstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig arkivvård av allmänna handlingar i enlighet med arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter?

Arbetet med att vårda och redovisa sitt arkiv ligger på respektive nämnd. Styrelsen beslutade inför 2024 om att en indikator till resultatmålet Tillgänglig och säkrad information är att andelen informationshanteringsplaner ska öka. Under året har ett antal nämnder fastställt delar av planer, och inom än fler nämnder pågår ett arbete som kommer att resultera i fastställda planer under 2025. Arbetet kräver samarbete

mellan Värmlandsarkiv och respektive nämnds verksamhet, vilket under året har utvecklats och enligt uppgift gett goda resultat.

Nästa steg för styrelsen och övriga nämnder är att fatta beslut om övriga delar som ingår i en arkivredovisning. Det är ett arbete som för vissa nämnder pågår parallellt med arbetet med att revidera informationshanteringsplanerna och där kommer beslut i ett senare skede.

I denna uppföljning har framförts att arbete med att bygga upp och säkerställa en ändamålsenlig arkivvård är en viktig men också tidskrävande del av nämndernas ansvar.

2.3 Har Regionstyrelsen och nämnderna nu upprättat dokument-/informationshanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, i enlighet med Arkivlagens krav?

Det pågår, som nämnts ovan, ett arbete med att utarbeta planer i styrelsen och nämnderna. Vissa nämnder har fastställt delar av planer.

I arbetet med framtagande av planerna har, enligt uppgift, noterats att nämndernas informationssäkerhet och dataskydd har stärkts. Detta utifrån det samarbete som skett mellan olika berörda funktioner i förvaltningen.

3. Sammanfattande bedömning

I granskningen 2022 noterades att Regionstyrelsen och övriga nämnder inte hade upprättat dokument-/informationshanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, vilket är ett krav utifrån Arkivlag (1990:782).

Revisorerna har noterat att Regionstyrelsen, i samband med att ansvaret överfördes till styrelsen, upprättat ett reviderat förslag till arkivreglemente (RS/240559) som fullmäktige fastställde i juni 2024. Regionstyrelsen fastställde under juni 2024 (RS/240560) en riktlinje som anger på en mer utförlig nivå vad som förväntas av styrelsen och övriga nämnder när det gäller att vårda respektive nämnds arkiv.

Vi noterar att det för såväl Regionstyrelsen som för övriga nämnder pågår arbete med att ta fram planer avseende arkivhantering/arkivvård. Vår bedömning är därför att det fortfarande finns brister eftersom varken Regionstyrelsen eller övriga nämnder har fastställt fullödiga styrdokument i enlighet med Arkivlagen.

Revisionsfråga	Bedömning
<p>Har Regionstyrelsen, i egenskap av arkivmyndighet, tillsett att den fullföljer sina åtaganden i enlighet med arkivlagen?</p>	<p>Regionstyrelsen har som ny arkivmyndighet tillsett att ta fram ett nytt arkivreglemente, fastställt av Regionfullmäktige och en riktlinje för nämndernas arkivvård. Bedömningen är att styrelsen i dessa delar fullgjort sina åtaganden.</p>
<p>Har Regionstyrelsen och nämnderna säkerställt en ändamålsenlig arkivvård av allmänna handlingar i enlighet med arkivlagen och Riksarkivets föreskrifter?</p>	<p>Vissa nämnder har fastställt delar av planer och inom andra nämnder pågår ett arbete som enligt uppgift kommer att resultera i fastställda planer under 2025. För styrelsen och övriga nämnder återstår är att fatta beslut om övriga delar som ingår i en arkivredovisning, där har nämnderna kommit olika långt. Bedömningen är att styrelsen och nämnderna delvis säkerställt en ändamålsenlig arkivvård.</p>
<p>Har Regionstyrelsen och nämnderna nu upprättat dokument-/informations-hanteringsplaner, arkivförteckningar samt arkivbeskrivningar, i enlighet med Arkivlagens krav?</p>	<p>Bedömningen är att i dessa delar har styrelsen och nämnderna ännu inte fastställt fullödiga styrdokument i enlighet med Arkivlagen.</p>

4. Källor

Skriftliga källor

- Arkivlagen (1990:782)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Riksarkivets föreskrifter
- Arkivreglemente (RF 2024-06-19)
- Riktlinje; Regionstyrelsens och övriga nämnders arkivvård (RS/240560)

Intervjuer (via mail)

Arkivchef Värmlandsarkiv

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
